

Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisissaani nr. 22-mi, 18. december 2003-meersup (akissarsiaqarnermut

Inatsit) imatut allannngortinnissaanut siunnersuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut:

- 1) Naalakkersuisuni Inatsisartuniluunniit ilaasortaasimasut sivilisnerpaamik ilaasortaajunnaarnersiaqarsinnaatitaanerat apparneqassaaq qaammatini aqqaneq-marlunniit qaammatinut arfinilinnut.**
- 2. Inatsisartuni Naalakkersuisuniluunniit ilaasortat ukiup atuuffiusup ataatsip allartinnerani ilaasortaajunnaarnersiutisiassaat qaammammik ataatsimik ilaneqartassapput.**
- 3. Ilaasortaajunnaarnersiutisiaqarnissap sivikinnerpaaffia maannakkut qaammatinik pingasunik sivilisussuseqartoq qaammammut ataatsimut apparneqassaaq.**
(Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokratit)

pillugu

Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

siunnersuutip aappassaaneerseqarnissaanut saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Lars-Emil Johansen, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiiit

Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqtigiiit

Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokratit

Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lyng, Atassut

Inatsisartunut ilaasortaq Anthon Frederiksen, Partii Naleraq

Aallaqqaasiut

Ulloq 28. april siullermeerinninnermi siunnersuut UPA2015/41-mut peqatigitillugu oqaluuserineqarpoq. Siunnersuutit tamarmik Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamut suliarineqartussannngortinneqarput. Isumaliutissiissutikkut matumuuna Inatsisartut aalajangiinissaminut tunngavissaattut tapiliussatut itisiliissutitullu ataatsimiititaliap isumaliutai saqqummiunneqarput.

Siunnersuutip imarisai siunertaalu pingaarnerusut

Piffissap ilaasortat Inatsisartunut Naalakkersuisunulluunniit ilaasortaajunnaartut ilaasortaajunnaarnersiuteqarfissaata ullumikkut atuuttunut sanilliullugu sivikillineqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi aalajangiiffigisassatut siunnersuut nalinginnaasumik eqqarsarnartoqartinneqarpoq, taamaallaat Demokraatinit taperserneqarluni. Siumup, Inuit Ataqtigiit aamma Partii Naleqqap aalajangiiffigisassatut siunnersuut itigartippat. Isumaqataanerminik akerliunerminilluunniit Atassut ersersitsinngilaq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip isumaqatigineqannginneranut tunngavilersuutitut nalinginnaasumik oqaatigineqarpoq ukiuni arlalinni qinikkatut sulereermermi nalinginnaasumik inuussutissarsiummut utersinnaaneq ajornartorsiutitaqarsinnaasarmat, taamatullu aamma illersorneqarsinnaasumik piffissaqartitsisoqartariaqarluni ilinniaqqinnissamut suliffissarsiornissamullu.

Naalakkersuisut akissuteqaateqanngillat.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ilaasortaajunnaarnersiuteqarneq pillugu malittarisassat atuuttut

Ilaasortaajunnaarnersiuteqartarneq pillugu malittarisassat atuuttut Aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi kapitali 4, § 10-mi atuarneqarsinnaapput. Aalajangersakkat isumaliutissiissuummut matumunnga attuumassutillit ima oqaasertaqarput:

”§ 10. Inatsisartunut Naalakkersuisunulluunniit ilaasortatut atuuffimmit tunuarnermi pineqartup § 1, imm. 1-imi kiisalu § 6, imm. 1- 3-mi qaammammut isertittagaasa aneqataannik ilaasortaajunnaarnersiuteqartitsisoqassaaq. Imm. 2. Pineqartup katillugu piffissami atuuffigisimasaani ukiup atuuffiup aallartinneri tamaasa qaammatip aappaa qeqqanut naatsorsuullugit ilaasortaajunnaarnersiat tunniunneqartassapput.

.....

Imm. 5. Imm. 1 malillugu ilaasortaajunnaarnersiat sivikinnerpaamik qaammatinut pingasunut sivilunerpaamillu qaammatinut aqqaneq marlunnut, qaammammut siumoortumik, tunniunneqassapput.”

Siunnersuutip malitsigissavaa imm. 2-mi imm. 5-imilu allanngortitsisoqarnissaa, taamaalilluni ilaasortap pineqartup ukiut atuuffiisa aallartinneri tamaasa taamaallaat qaammammut ataatsimut ilaasortaajunnaarnersiuteqartitsisoqartalisalluni. Tamannalu isumaqarpoq ass. ukiut sisamat Inatsisartunut ilaasortaareeraanni qaammatini sisamani

ilaasortaajunnaarsiuteqartinneqarsinnaaneq katersorneqarsimassammat, ullumikkut qaammatit arfiniliunatik.¹

Siunnersuuteqartup taamatutaaq kissaatigaa imm. 1. malillugu ilasortaajunnaarnersiutit sivikinnerpaamik qaammammi ataatsimi, ullumikkut qaammatini pingasuniunngitsoq, sivilunerpaamillu qaammatini arfinilinni, ullumikkut qaammatini aqqaneq-marlunniunngitsoq, tunniunneqartalissasut. Taamaalilluni qaffasinnerpaamik, tassa qaammatinik arfinilinni, ilaasortaajunnaarnersiuteqarsinnaaneq anguneqartassalluni ukiuni arfinilinni, ullumikkut ukiuni arfineq-pingasuniunngitsoq, Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortaareeraanni.

Inatsisartunut sinniisussat ilaasortaajunnaarnersiutaasa naatsorsorneqartarneranni immikkut allanngortitsisoqarnissaa siunnersuutigineqanngilaq, taamaattorli piffissamut sivilisuumut sinniisussat nalinginnaasumik ilaasortat assigalugit sunnerneqassallutik.²

Ilaasortaajunnaarnersiutisiassanik katersisarneq pillugu aalajangersakkat 1986-imi aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsisip taamanikkut atuuttup akuersissutigineqarneraniit nalinginnaasumik allanngortinneqarsimangillat. Taamaaqataanilli katerseriaaseqarneq atorineqareersimavoq Landsstyremi ilaasortanut il.il. ilaasortaajunnaarsimasunut millisitanik akissaateqartarnissaq pillugu landstingip inatsisaata nr. 4, ulloq 16. maj 1979-imeersup akuersissutigineqarneraniilli. Taamaalilluni inatsisitigut pissutsit qangali atuuttut pineqarput.

Atorfillit pillugit inatsimmi soraarsitsinissamut piffissaritat

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani ilaasortaajunnaarnersiuteqarsinnaatitaaneq nalinginnaasumik suliffeqarnermi soraarnissamut piffissat siumut ilimasaaruteqarfiusussamut sanilliunneqartarpoq.

Ilaasortaajunnaarnersiuteqartitsinermut malittarisassat eqqarsaatigalugit sanilliussinissamut tunngavissat attuumassutillit pissusissamisoornerpaat Atorfillit pillugit inatsimmi kapitali 2-mi nassaarineqarsinnaapput, tassani atorfeqarnerup unitsinneqarneranut atatillugu soraarnissamut siumut ilimasaarinissamik piffissaritat taaneqarlutik.³ Taamatulli sanilliussisoqartinnagu nalinginnaasumik oqaatigineqartariaqarpoq taamatut sanilliussineq ajornaatsuinnaanngimmat, tassami Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortatut atuuffiit tunngaviumik nalinginnaasumik akissarsiorluni suliffittut isigineqarsinnaanatillu isigineqartariaqanngimmat. Tamatuma saniatigut immikkut eqqaamaneqartariaqarpoq

¹ (4x1,5=6) >< (4x1=4).

² Inatsisartuni sinniisussat eqqarsaatigalugit malittarisassat atuuttut malillugit *piffissamut sivilisuumut sinniisussat* sivikinnerpaamik qaammatini pingasuni sivilunerpaamillu qaammatini aqqaneq-marlunni ilaasortaajunnaarnersiuteqartarput. *Piffissamut siviliksumut sinniisussat* ilaasortaajunnaarnersiuteqartinneqarneq ajorput.

³ Ullumikkut Sulisitsisut aamma atorfillit akornanni Inatsisitigut pissutsit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 29. november 2013-meersoq. Inatsisit Inatsisartunit isumaqatigiittunit ataatsimiititaliamit suliarineqaaqaarani akuersissutigineqarpoq.

Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat immi namminneq aalajangersinnaammassuk piffissami ilaasortaajunnaarnersiuteqarfimmini allamik suliffissarsiusanerlutik, ilinnialissanerlutik imaluunniit illoqarfimmut allamut nuunniarnerlutik. Periarfissat taakku nalinginnaasumik atorfilimmut periarfissaasinnaanngillat, taannami aallaavittut aamma piffissami soraarnissami tungaanut nalinginnaasumik sulinermik tunniussisussaammat.

Atorfillit pillugit inatsimmi aalajangersakkat isumaliutissiissummut matumunnga attuumassutillit ima oqaasertaqarput:

”§ 2. Soraarsitsinermi sulisitsisup aamma atorfiliup akornanni sulinissamik isumaqatigiissut taamaallaat atorunnaarsinneqarsinnaavoq, malittarisassat ataani pineqartut naapertorlugit sioqqutsisumik kalerriinikkut. Tamanna aamma atuuppoq sulinissamik isumaqatigiissutip taamaatinnessaa sioqqullugu killilimmik piffissaliilluni sulinissamik isumaqatigiissutip atorunnaarsinneqarnerani.

Imm. 2. Sulisitsisup tungaanit soraarsitsineq pissaaq:

1) Atorfinitsinneqarnermit qaammatit arfinillit siulliit iluini, qaammatip ataatsip naanerani soraarnissamut minnerpaamik qaammat ataaseq sioqqullugu kalerriinikkut.

2) Qaammatini arfinilinni atorfeqareernermi, qaammatip ataatsip naanerani soraarnissamut minnerpaamik qaammatit pingasut sioqqullugu kalerriinikkut.

Imm. 3. Imm. 2, nr. 2 naapertorlugu soraarsitsinissamik kalerriineq, atorfeqarnermi ukiut pingasukkuutaarlugit qaammammik ataatsimik ilaneqartassaaq, taamaattoq qaammatinik arfinilinnik amerlanerpaaffilerlugu.

....”

Ataani takussutissiami piffissat ilaasortaajunnaarnersiuteqarfiusinnaasut malittarisassanut atuuttunut siunnersuutigineqartunullu sanilliunneqarput, taamatut aamma atorfillit pillugit inatsimmi piffissanut siumut nalunaarfioreersussanut.

<u>Piffissaq katersivik</u>	<u>Inatsisartunit ilaasortaajunnaarnersiutit</u>		<u>Atorfillit pillugit inatsimmi soraarnissamut ilimasaarinissamut piffissaritit</u>	
	<u>Malittarisassat atuuttut</u>	<u>Malittarisassat siunnersuutigineqartut</u>	<u>Malittarisassat atuuttut</u>	<u>Malittarisassat atuuttut</u>
		<i>(Qaammatit)</i>		<i>(Qaammatit)</i>
1	qaammat	3	1	1
8	qaammatit	3	1	3
1	ukioq	3	1	3
2	ukiut	3	2	3
3	ukiut	4,5	3	4
4	ukiut	6	4	4
5	ukiut	7,5	5	4

6	ukiut	9	6	5
7	ukiut	10,5	6	5
8	ukiut	12	6	5
9	ukiut	12	6	6

Nassuiaat: Alloriarfik kingulleq issunerusumik allassimavoq

Takuneqarsinnaasutut atorfillit pillugit inatsit naapertorlugu piffissaq sivilunerpaamik siumut ilisimatitsissuteqarfiusussaq ullumikkut tassaavoq qaammatit arfinillit, ilaasortaajunnaarnersiuteqarnermut malittarisassat nutaatut siunnersuutigineqartuni sivilunerpaamik ilaasortaajunnaarnersiuteqarfiusinnaasumut naapertuuttup, kisiannili ilaasortaajunnaarnersiuteqarnermut malittarisassat atuuttut malillugit piffissap sivilunerpaamik ilaasortaajunnaarnersiuteqarfiusinnaasup affaannaralugit.

Atorfillit ukiuni qulingiluani atorfeqareeraangamik piffissaq soraarnissamut ilimasaaruteqarfiusussaq sivilunerpaamik angusarpaat, ilaasortaajunnaarnersiuteqartitsinermut malittarisassanut atuuttunut naapertuutikannersumik, tassami tamatumani ukiuni arfineq-pingasuni Inatsisartunut Naalakkersuisunulluunniit ilaasortaasimagaanni sivilunerpaamik ilaasortaajunnaarnersiuteqarsinnaaneq anguneqartarmat.

Tamatuma saniatigut nalinginnaasumik erseqqippoq malittarisassat atuuttut malillugit piffissamik ilaasortaajunnaarnersiuteqarfiusinnaasunik katersineq, atorfillit piffissamik sivilunerusumik ilimasaarneckartussaataaffimmik katersisinnaanerannit sukkanerusoq.

Taamalilluni takussutissiaq ataatsimut isigalugu tunngavissiiingilaq oqassalluni malittarisassat ullumikkut atuuttut atorlugit Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat ilaasortaajunnaarnersiuteqartinneqarnerannut atugassarititaasut atuuttut nalinginnaasumik suliffeqarnermi atuuttunit ajornerusut.

Akerlianik aamma takuneqarsinnaavoq ukiuni siullerni pingasuni atorfillit pillugit inatsimmi soraarnissamut ilimasaaruteqarnissamut piffissarititaasut malittarisassat nutaat siunnersuutigineqartut malillugit ilaasortaajunnaarnersiuteqarfiusussamit sivilunerupput.

Tjenestemandit, sulinngiffeqartarnerlu eqqarsaatigalugu taamaaqataanik atugassaqartinneqartut, sulinngiffeqartut immikkut eqqarsaatigalugit nalimmassaasarnerlu Tjenestemandit, pisortanilu isumaqatigiissutit tunngavigalugit amerlanerpaat, tamarmiunngikkunik, qinikkatut pisortanillu toqqakkatut atuuffimmik (pisortanit peqqussutaasumik isumaginissaanullu pisussaaffiusumik), soorlu Namminersorerullutik Oqartussat Qinikkatut Pisortanillu Toqqakkatut suliaqarneq pillugu nalunaarutaat nr. 5, 15. marts 1994-imeersumi § 2 naapertorlugu Inatsisartunut ilaasortatut. isumaginninnissaminnut sulinngiffeqarsinnaatitaapput.

Piffissaq sulinnigiffeqarfiusinnaasoq piffissaligaanngilaq, piffissarlu ukiut qassit sulisimaneq tunngavigalugu akissarsiaqarnissamut soraarnerussutisiaqalernissamullu naatsorsuinermut ilaatinneqartarluni. Ilaasortat Inatsisartunut (Naalackersuisunulluunniit) ilaasortatut atuuffik isumagisinnaajumallugu sulinnigiffeqartut eqqarsaatigalugit nalinginnaasumik atorfeqarfiusumiit *akissarsiaqarani* sulinnigiffeqarneq pineqartarpoq.

Tjenestemandi, imaluunniit allatigut isumaqatigiissuteqarneq tunngavigalugu sulinnigiffeqartarneq eqqarsaatigalugu sanilliunneqarsinnaasoq, piffissaq sulinnigiffeqarfiusoq naappat atorfitoqqaminut assigisaanulluunniit utersinnaatitaavoq.

Inatsisartunut Naalackersuisunullu ilaasortanut tjenestemanditut allatulluunniit pisortani atorfimmit sulinnigiffeqartunut, tamanna isumaqarpoq taakku atuuffimminnit tunuaannarlutik tjenestemanditut atorfimmu akissarsiaqarfiusumut utersinnaatitaammata peqatigitillugulu ilaasortaajunnaarnersiaqaannarlutik.

Pisuni taamaattuni ilaasortaajunnaarnersiuteqarnissamik pisariaqartitsineq taamaalilluni oqaatigineqarsinnaanngilaq assigiittutut, ilaasortanut ilaasortaajunnaarnermik kingorna nalinginnaasumik akissarsiorfissaminnik suliffissarsiortariaqartunut imaluunniit inuussutissarsiutigalugu suliffeqarfimmik uninngatinneqarsimasumik allartitseqqittariaqartunut, tamannami pineqartuni tamani sivisusinnaammat.

Taamaalilluni naaggaarneqarsinnaanngilaq ilaasortaajunnaarnersiuteqartitsisarnermut aalajangersakkat atuuttut ilaatigut oqaatigineqarsinnaammata pissusissamisuumngitsumik tjenestemandinik pisortanilu atorfeqartunik sulinnigiffeqartunik salliutitsimmata, sulisunut allanut sanilliullugit. Tamanna iluarsineqarsinnaagalarpoq ass. piffissami ilaasortaajunnaarnersiuteqarfiusumi isertinneqarsinnaasunut aalajangersimasut sinneraanni ilaasortaajunnaarnersiutinik nalimmassaalluni ilanngaassisoqartalerneratigut. Folketingimi taamaaqataanik aqqissuussisoqarsimavoq, ilaasortaajunnaarnersiutit ikilisinneqartarlutik ilaasortaajunnaartoq sulinermigut akissarsiaqassagalarpat. Qaammatinili siullerni aqqaneq-marlunni 133.566 kr. (april 2015-imi kisitsisit naapertorlugit) tikillugit ilanngaassisoqartarani.⁴

Aaqqissuussineq isumaliutigineqartoq Aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 16, imm. 4-mi aaqqissuussinermut naapertuuttussaavoq. Aalajangersagaq siusinnerusukku Inatsisartunut ilaasortaasimasut soraarnerussutisiaannut ("Soraarnerussutisiaqarnermut malittarisassatoqqat") tunngavoq. Tassani pisortani atorfimmit aningaasarsianut, akissarsianut soraarnerussutisianulluunniit tunniunneqarsinnaasut tamarmiusunut qummut killiisoqarpoq. Killissarititat anguneqarpata Inatsisartunit soraarnerussutisiat koruunikkaarlugit

⁴ http://www.ft.dk/Folketinget/findMedlem/4Medlemmernes_vilkaar/Vederlag_og_pension.aspx

ikilisinneqartarput, atorunnaavinnissamik tungaannut.⁵

Taamatut aaqqissuussinerup iluaqutissartaraa ilaasortaajunnaartut allanik isertitaqarneq ajortut piffissami ilaasortaajunnaarnersiuteqarfimminni aningaasatigut qularnaariffigineqassammata, akerlianillu ilaasortat piaartumik allanik isertitaqartalersut Nunatta Karsianik artukkiissanatik.

Taaneqartutut aaqqissuussineq Nunatta Karsianut sipaaruteqalaarnermik malitseqarsinnaassagunarpoq, tamatumunngali ilanngullugu oqaatigineqartariaqarluni nalinginnaasumik naatsorsuutigisariaqarmat Inatsisartunut ilaasortat tjenestemanditut atorfimmit sulinniffeqartut ikiliartornissaat tjenestemandeqarnermik aaqqissuussinerup nalinginnaasumik isumaqatigiissuteqarluni atorfinitsitsisarnermik taarserneqariartuaarnera ilutigalugu.

Taamatullu ilanngaassisarnermik malittarisassaqaalernissaq ataatsimiititaliap pissusissamisoortutut isiginngilaa.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisinnaasaatut siunnersuuteqartup aalajangiivigisassatut siunnersuummi oqaatigisai apeqqusissallugit tunngavissaqarsorinangilaq.

Ataatsimiititaliap inaarutaasumik oqaaseqaatai

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumup, Inuit Ataqatigiit, Partii Naleqqap Atassutillu sinniisaasa oqaatigaat ilaasortaajunnaarnersiuteqartitsinermut malittarisassat atuuttut minnerunngitsumik namminersortuni sulisunut namminersortunulluunniit, soorlu aalisartunut piniartunullu, iluaqusiisut, taakkumi Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortaajunnaaraangamik nalinginnaasumik suliffeqarnikkut isertitatigullu atukkatik nalinginnaasut pilerseqqinniarneqarneranni ajornartorsiuteqarsinnaasarmata. Taamaattumik ilaasortaajunnaarsiuteqartitsinermut malittarisassani siunnersuutigineqartutut sivikilliliisoqaraluarpat tamanna ineriartornerup kissaatiginangitsup, nunani allani aamma ilisimaneqartup, tassalu Inatsisartunut ilaasortaaniissap annerusumik pisortani atorfilinnit orniginartinneqalerneranik, sakkortusarneqarneranut peqataassaaq. Tamanna kissaatiginangilaq, taamaattumillu siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigineqarsinnaanani.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup Demokraatit sinniisaata amerlanerussuteqartut isumaqatigai pingaaruteqarmat ilaasortaajunnaarnersiutit pillugit malittarisassat imaattariaqarmata Inatsisartunut ilaasortatut atuuffik aamma pisortani atorfeqanngitsunut orniginartuusariaqarluni. Ikinnerussuteqartulli isumaqarput qaammatinit arfinilinnit sivilunerunngitsumik ilaasortaajunnaarnersiuteqarsinnaatitaaneq ilanngaassisinnaaneri

⁵ Aaljangersagaq ilaasortanut 2004 sioqqullugu Inatsisartunit tunuavissimasunut taamaallaat atuuppoq.

tapertalerlugu imatut aamma aaqqissuussuneqarsinnaagaluartoq tamanna aamma pisariaqartumik naassillugu.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumup, Inuit Ataqatigiit, Partii Naleqqap aamm Atassutip sinniisaasa siunnersuutip **itigartinneqarnissaa inassutigaa.**

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup Demokraatit sinniisaata siunnersuutip **akuerineqarnissaa inassutigaa.**

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu taaneqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap matumuuna siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

(Siulittaasoq)
